

קולנוע צרפתי

סמלים מצוחצחים ויצירות חובות

אחרי תקופה ארוכה מן הרגיל מחדש מרכז תרבות צרפת את היוזמה הברוכה של עריכת



ברי וסאנדה בתדר בעיר אהבה בלתי אפשרית

שבוע המוקדש לקולנוע הצרפתי השבוע, שיערך במוסאון תל-אביב, כולל עשרה סרטים חדשים, ואם גם אינו מורכב כולו מיצירות מופת, הוא לפחות יכול לתת מושג מדויק למרי על מצבו של הקולנוע היום בצרפת.



איזאבל ארג'אני בסרטו של ז'אן בקר, הקיץ הקטלני מנות גדושות של מין



דומיניק סאנדה בתדר בעיר ביקורות מלהיבות

השחור של בוב סוייס זעם בסימטות, שקצר בצרפת מלוא החופן פרסים, קשה להשתחרר מן הרושם שלכל האנשים האלה אין שום דבר משמעותי לומר. הקיץ הקטלני. לא כל הסרטים הכוללים בעשיריה המייצגת שתוקרן החל מיום החמישי הקרוב בתל-אביב הם כאלה. אבל כדאי להיות מוכנים לקראת כמה סרטים ממין זה. למשל: הקיץ הקטלני לפי ספרהמתח של סכסטיאן ז'אפריוו, סרט שהוא כלי-כולו שיר-הלל לחושניות הטמונה באיזבל ארג'אני — שחקנית מוכשרת לכל הרעות, המגלה כאן לא רק יכולת דרמאטית אלא גם נתונים המעמידים אותה בשורה אחת עם התולדות-המין המסורתיות של הקולנוע הצרפתי. אלא שמעבר לכך זהו סרט עשוי בצורה שיגרתית, המרבר על צעירה שרוצה לנקום בגברים שאנסו את אמה לפני 20 שנה, ומשתמשת לשם כך בקסמיה.

אומנם, אין ספק שהקולנוע הצרפתי עובר מזה כמה שנים משבר קשה מאוד. אחרי הרוח הרעננה של הגל החדש, אשר שינתה את הגישה לאמנות השביעית — לא רק בצרפת, אלא בעולם כולו — חזרו רוב היוצרים בצרפת לשיגרה. אומנם מבחינה מיקצועית הם שולטים היום בצירוף העומר לרשותם טוב יותר מאי-פעם, ומבחינה אינטלקטואלית יש להם לא פחות יומרות מכפי שהיו להם בעבר. אלא שנרמה, משום-מה, כי הם לא מצליחים לשלב את שני העניינים הללו בדרך משביעת-רצון, ובמיוחד נראה כאילו הם מתנתקים מן החיים עצמם, כדי להסגר בתוך כל מיני השתקפויות — לעתים סימליות, לעתים דמיוניות — של מה שהחיים היו צריכים להיות, לדעתם. בין אם מטיילים בתוך עולם הסמלים המצוחצחים והעקרים של ז'אן-ז'אק בנקס (בימאי דיוור, שלקח את עצמו ברצינות בסרטו האחרון הירח באשפתות), או בתוך הפסכרו — רומן

ג'וז'איטון ויין בראיון בלעדי לעדנה פיינרו:

הלוואי שאבא

היה איתנו כאן!



שחקן ג'וז'איטון ויין כמו קיבוצניק ישראלי

הוא נראה כאחד המתגוררים בקיבוץ. בלי המינטא האנגלרסכסי, הייתי אומרת אפילו כמו קיבוצניק ישראלי — הסן ושון, עיניו כחולות, תלתיים עד הכמפיים. גירסה משוחזרת של ג'וז' ויין הצעיר. אין זה פלא, כי ג'וז' ויין הוא אביו, וג'וז'איטון הוא ויין הצעיר ביותר, (גילם של שיכעה הבנים והבנות יורד מ-48 עד 17, וג'וז' איטון הוא האמצעי שבין שלושת האחרונים, מאשתו האחרונה של ויין). הוא בא מתנשף ונפעם כולו. רק לפני כמה דקות — סיפר — שלפו אותו מהליקופטר, מעל אי קטן, וניסו לשלשל אותו בחבל לסידה. אבל נהגה של סידת המנוע לא הצליח לכוון כראוי, ובכל פעם שרגליו היו כמעט במקום, המקמה הסידה ממנו. בסוף מישוהו גילה תרשיה. אחז ברגליו והוא נחת בשלום.

אפשר לנחש איפה זה קרה: כמובן, בקאן. בפסטיבל הסרטים '83. מה לא עושים כדי לתת עבודה לצלמים? ג'וז'איטון בן ה-19 היה משועשע. אני תמיד עושה דברים מטורפים. כך, למעשה, התחילה גם הקריירה שלי. כשחבר שלי, שעבד עם ג'וז' לנריס בהפקת האחים בלוא, החליט שאני מתאים ככפיל במידוציהמכוניות המסוככים שכנסו. בסרט הזה עבדו עוד שניים מאחזי פטריק ומייקל. מאז עשיתי עוד הרבה פעולות כאלה — רדיפה כאופנועים, טיסוס על חבלים, קרבות אגרופים והאמת היא שהכל כאוב לי עכשיו — המרפקים בוערים, הבידכיים כואבות..."

יש לו קריירה קצרה, שבה הספיק הרבה: סידרת טלוויזיה, פעולות בשלושה סרטים, שאת האחרון בהם סיים רק אתמול, בספרד. סוף-סוף רק לפני שלוש שנים סיים בית-ספר תיכון.

למעשה, לא תיכנן את עתידו הקולנועי, אף שהיה בנו של ויין. כשכל הילדים כבר ידעו מה יעשו כשהיו גדולים, אני הייתי ילד של אבא. וכל מה שרצה אבא היה שאגמור את לימודי. תמיד גרנו חרוק ממרכזה של תעשיית הסרטים, ולא הרגשנו בבית שאבא הוא כוכב גדול. הוא נתן לנו תמיד הרגשה שהוא אבא, עם כל הכרזות בכך: ארוחת-בוקר בידה, ארוחת-ערב בידה, שעתים של שיעורי-בית.

רק מאוחר יותר, כשלמרתני בבית-ספר תיכון, בעת שחלה, עברנו להתגורר בלוס-אנג'לס. גם אז לא תפסתי יעד כמה היה חולה, כי מעולם לא התלונן. הוא היה כמו סלע. איש צנוע עם רגליים בארמה. איש גדול. הלוואי שהיה איתנו כאן.

ויין הקטן מדבר בשטף וללא מעצורים. הוא עדיין רענן וירוק במתן ראינות. מעניין אך יישמע בעוד כמה פסטיבלים.

יש בסרט הזה כל הסמנים של הצלחת-קופה, מנות גדושות של מין, עלילה מפותלת עם הפתעות, וכמובן: ארג'אני, היוצרת דמות מרתקת, לכאורה זולה והמונית, למעשה נחושת החלטה ועקשנית.

אבל מבנו של ז'אק בקר, ז'אן, מצפים לקצת יותר תשומת-לב לטבע האנושי, וזה חסר כאן מאוד.

אריק רוהמר במיטבו. קולנוע מסוג שונה לגמרי מציע הבימאי אריק רוהמר, בסרטו האחרון פולין על החוף. לדעת רבים, זהו הסרט הצרפתי הטוב ביותר של השנה, ובין סרטיו של רוהמר — ממחוללי הגל החדש ואחד האינטלקטואלים האמיתיים שפעלו בו — אחד הפשוטים והמשעשעים שבהם.

זהו הפרק השלישי בסידרת, קומריות ופיתגמים של רוהמר. כדרכו, גם הפעם הוא מתבונן מקרוב, בפיקחות וברעה צלולה להפליא, בדרכס של אנשים האוהבים להשלות את עצמם עד כדי כך שהם משוכנעים, כי המציאות אכן נראית כפי שהם היו רוצים שתיראה. כסיפור הוא מפגיש הפעם בין פולין, נערה בגיל ההתבגרות, שבאה לבלות חופשה קצרה בעיירת-קיט קטנה ומקסימה, יחד עם קרובת-מישפחה צעירה, בלונירנית וזוהרת כשיא פריחתה, ובין נציגי המין הגברי — בני גילים שונים ובני מעמדות חברתיים שונים, המסתובכים סביב השתיים.

בעדינות ובתבונה מופלאה, תוך כדי שיחות שנראות לכאורה בטלות ורגילות לגמרי, מצטיירים בדיוק מופלג לא רק טיפוסים שונים, אלא גם השקפות-עולם מנוגדות. אפשר למצוא

בינתיים הוא בטוח שאינו מעוניין לעשות את הסרטים המיסחריים שעושים היום ו-שדדים וישכנים השופים לא מעניינים אותי. הפרויקט הבא הוא הצגת תיאטרון.

הוא גר כ-80 קילומטרים מלוס-אנג'לס, בחווה משלו, עם כלבים, רגים ושני מטוסים פרטיים. כנף, מנוע, כיסא ונוב — לא צריך יותר. הוא יצא מן הבית רק כשהוא מזכור, וסרט ראה את איטי בקולנוע. ללכת לקולנוע אצלנו זה פשוט טירוף. אתה צריך לצאת מן הבית, לעמוד שעתים בתור כדי להגיע לקופה, ולגלות שכל הכרטיסים אולו. ואז אתה צריך לבוא שוב למורת. אני מעדיף לחכות עד שאקבל את איטי בהקלטה של וידאו.

אילו ג'וז' ויין היה איתנו — מה היה אומר על כך?

הפקה מתודשת של מצחיקון מאת ניל סיימון. פטריק אחוזי יפיק וג'וז'איטון ישחק. בעתיד יהיה רוצה לעשות סרטים תיעודיים על הנושאים האהובים עליו: מראות טבע ובעלי-חיים.